

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.18.2019

*R. A. Palusz
- Sekretarz Powiatu
F. A. Zawadzka - 1 u.s.p. 8 row.
do u.s.p. i wyeliminowaniu uchybień
+ odp. w sprawie wystawionej w op. 31.10.2019*

Łódź, 18 października 2019 r.

Pan

Andrzej Szymanek

Starosta Wieruszowski

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI W TRYBIE UPROSZCZONYM

Na podstawie:

- art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
- art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
- w związku z art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej³,
- w dniach 5 kwietnia – 19 lipca 2019 r. przeprowadzona została, w trybie uproszczonym, kontrola Powiatu Wieruszowskiego⁴ w zakresie upowszechniania wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁵ wśród mieszkańców powiatu, według stanu na dzień kontroli.

Kontrolowany Urząd obsługujący Starostę Wieruszowskiego - Starostwo Powiatowe w Wieruszowie⁶.

Kontrolę przeprowadzili, na podstawie upoważnień wydanych przez Wojewodę Łódzkiego 5 kwietnia i 11 czerwca 2019 r., pracownicy oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- 1) Monika Pasieczyńska – Główny Specjalista, upoważnienia nr 25/2019 i 154/2019;
- 2) Izabela Marczak – Główny Specjalista, upoważnienia nr 26/2019 i 155/2019⁷.

1 Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 ze zm.

2 Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092.

3 Dz. U. z 2019 r., poz. 294, dalej: ustawa npp, npo.

4 Dalej: Powiat.

5 Dalej: system npp, npo. Nieodpłatna pomoc prawna – dalej: npp; nieodpłatne poradnictwo obywatelskie - dalej: npo.

6 Dalej: Starostwo.

7 Upoważnienia, akta kontroli, str. 3-6 i 169-172.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka

www.lodzkie.eu

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.lodzkie.eu w zakładce ochrona danych osobowych.

Funkcje:

- Starosty Wieruszowskiego⁸ pełni Pan Andrzej Szymanek⁹,
- Wicestarosty Wieruszowskiego pełni Pan Stefan Pietras¹⁰,
- Członków Zarządu Powiatu pełnią: Pan Adam Musiał¹¹ i Pan Piotr Kowalczyk¹²,
- Sekretarza Powiatu pełni Pani Agnieszka Polus¹³.

W toku kontroli wyjaśnienia zostały udzielone przez Wicestarostę, Sekretarza Powiatu oraz Inspektora Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego Starostwa¹⁴.

Ocena działalności jednostki.

Mając na uwadze przedstawione w niniejszym dokumencie ustalenia badaną działalność jednostki kontrolowanej należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami¹⁵.

Ustalenia kontroli.

A. Przygotowanie organizacyjne do wykonywania kontrolowanych zadań.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa¹⁶, zagadnienia objęte kontrolą realizowane są przez:

- Wydział Organizacyjny i Zarządzania Kryzysowego - zarówno w zakresie zadań wynikających z ustawy npp, npo, jak i w zakresie Biuletynu Informacji Publicznej¹⁷,
- Sekretarza Powiatu – w aspekcie zapewnienia wykonywania zadań z zakresu npp, npo.

Bezpośredni nadzór nad pracą Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego sprawuje Wicestarosta¹⁸.

Zgodnie z zakresami czynności badane zadania są wykonywane przez:

- Sekretarza Powiatu w sprawach *zapewnienia wykonywania zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej w szczególności poprzez m.in. upowszechnianie informacji o dostępności świadczeń*¹⁹,

⁸ Dalej: Starosta.

⁹ Uchwała Nr I/4/2018 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 23 listopada 2018 r., akta kontroli, str. 21-22.

¹⁰ Uchwała Nr I/5/2018 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 23 listopada 2018 r., akta kontroli, str. 23-24.

¹¹ Uchwała Nr I/6/2018 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 23 listopada 2018 r., akta kontroli, str. 25-26.

¹² Uchwała Nr I/7/2018 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 23 listopada 2018 r., akta kontroli, str. 27-28.

¹³ Zakres czynności, obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień z 31 stycznia 2019 r., akta kontroli, str. 45-48.

¹⁴ Wyjaśnienia z: 4 kwietnia, 9 kwietnia, 26 kwietnia, 16 maja, 10 lipca, 29 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 17-20, 53-54, 85-88, 149-152, 189-192, 231-232, 235-236.

¹⁵ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z nieprawidłowościami, pozytywna z uchybieniami, negatywna.

¹⁶ Załącznik do Uchwały Nr 16/2018 Zarządu Powiatu Wieruszowskiego z 31 grudnia 2018 r., akta kontroli, str. 31-44.

¹⁷ Dalej: BIP.

¹⁸ Zarządzenie Nr 37/2018 Starosty Wieruszowskiego z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie podziału zadań pomiędzy Starostą i Wicestarostą, schemat organizacyjny Starostwa stanowiący Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 36/2018 Starosty Wieruszowskiego z 31 grudnia 2018 r., akta kontroli, str. 89-120, 245-246.

- Naczelnika Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego - w zakresie współpracy z Sekretarzem Powiatu w realizacji przez ww. Wydział zadań nadzorowanych przez Sekretarza Powiatu²⁰,
- Inspektora ww. Wydziału – w zakresie *prowadzenia spraw nieodpłatnej pomocy prawnej*²¹,
- Głównego Specjalistę ds. informatyki w ww. komórce organizacyjnej - w zakresie *obsługi technicznej i merytorycznej BIP*²².

W Starostwie przyjęto dodatkowy akt wewnętrzny regulujący badane zagadnienia w aspekcie organizacyjnym, którym jest Zarządzenie nr 36/2018 Starosty Wieruszowskiego z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zakresów zadań wydziałów Starostwa Powiatowego w Wieruszowie. Wskazany aktem, m.in. *przydzielono Sekretarzowi Powiatu zapewnienie wykonywania zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej*²³.

Nie został powołany pełnomocnik do spraw koordynacji realizacji zadań wynikających z ustawy npp, npo, o którym mowa w art. 9 ust. 5 tej ustawy²⁴ (uprawnienie starosty).

Mając na uwadze przedstawione uwarunkowania, stwierdzić należy, że Starostwo jest przygotowane organizacyjnie do wykonywania badanych zadań.

B. Upowszechnianie wiedzy o systemie npp, npo wśród mieszkańców Powiatu.

1. Zagadnienia ogólne.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy npp, npo starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu npp, npo wśród mieszkańców powiatu. W powyższej kwestii ustalono, że wiedza o działalności ww. systemu została rozpowszechniona wśród mieszkańców Powiatu poprzez:

- zamieszczenie informacji na stronie internetowej Starostwa i w BIP Starostwa²⁵, na stronach internetowych poszczególnych gmin z terenu Powiatu,

¹⁹ Zakres czynności, obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień z 31 stycznia 2019 r., wyjaśnienia z 4 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 17-20, 45-48.

²⁰ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 189-192.

²¹ W ramach zwiększonych obowiązków służbowych - wyjaśnienia z 4 kwietnia 2019 r. wraz z załącznikiem, wyjaśnienia z 16 maja 2019 r., akta kontroli, str. 17-20, 29-30, 149-152.

²² Zakres czynności, obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień z 16 października 2017 r., wyjaśnienia z 4 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 49-52, 17-20.

²³ Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r. wraz załącznikiem, akta kontroli, str. 85-120.

²⁴ Wyjaśnienia z 4 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 17-20.

²⁵ W BIP po kliknięciu w zakładkę: *Nieodpłatna pomoc prawna* użytkownik zostaje przekierowany na stronę internetową Starostwa.

- dystrybucję ulotek informacyjnych w punktach npp, npo²⁶,
- zamieszczenie informacji w lokalnych środkach masowego przekazu, tj. w *elektronicznej formie w gazecie lokalnej „Tugazeta.pl”*²⁷ oraz w Ilustrowanym Tygodniku Powiatowym „Powiatowy.pl”²⁸,
- organizację spotkań Starosty z Burmistrzami i Wójtami Gmin z terenu Powiatu, które dotyczyły przekazywania informacji o funkcjonowaniu systemu npp, npo na zebraniach wiejskich²⁹.

Dodatkowo Starosta podał, że osoby, które skorzystały z usług systemu npp, npo zaznaczały, w części B kart pomocy, opcje odnoszące się do źródeł informacji o ww. systemie. Najczęściej wskazywano: w przypadku punktów prowadzonych przez Powiat - innych klientów, Internet i plakaty; w przypadku punktów prowadzonych przez organizację pożytku publicznego - plakaty³⁰.

2. Punkty npp, npo na terenie Powiatu oraz ich oznaczenie.

Na terenie Powiatu działają 2 punkty: 1 punkt npp prowadzony przez Powiat i 1 punkt powierzony do prowadzenia organizacji pozarządowej, w którym udzielana jest npp i świadczone jest npo. Punkt prowadzony przez Powiat posiada dwie lokalizacje, natomiast punkt prowadzony przez organizację pozarządową usytuowany jest w pięciu lokalizacjach. W jednej z tych lokalizacji świadczona jest npp i udzielane jest npo – w tym przypadku nie rozdzielono godzin dyżurów ze względu na rodzaj usługi. Powyższe wyjaśnione zostało uprawnieniem osoby świadczącej usługi do udzielania obu rodzajów porad³¹.

W toku oględzin³² punktu zlokalizowanego w siedzibie Starostwa, ul. Rynek 1/7, 98-400 Wieruszów, stwierdzono, że przed wejściem do budynku zamieszczono tablicę z oznaczeniem punktu. W oznaczeniu określono, że jest w nim udzielana npp oraz wskazano dni i godziny dyżurów³³, przy czym nie zostały zamieszczone dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty.

Na drzwiach lokalu wewnątrz budynku, w którym usytuowany jest punkt npp, zamieszczona była informacja zawierająca oznaczenie usługi oraz dni i godziny dyżurów, nie

²⁶ Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 85-88.

²⁷ http://www.tugazeta.pl/1_nieodplatna-pomoc-prawna.34177.html, http://www.tugazeta.pl/1_nieodplatna-pomoc-prawna.34480.html.

²⁸ <http://www.powiatowy.pl/2019/02/informacja-prasowa-nieodplatna-pomoc-prawna/>.

²⁹ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 189-192.

³⁰ Wyjaśnienia z 16 maja 2019 r., akta kontroli, str. 1149-152.

³¹ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 189-192.

³² Protokół oględzin z 9 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 53-54.

³³ Załącznik do wyjaśnień z 16 maja 2019 r. – dokumentacja fotograficzna wykonana przez pracownika Starostwa - akta kontroli, str. 159-160.

zamieszczono jednak numeru telefonu, pod którym można dokonać zapisu na wizytę, o którym mowa w art. 8 ust. 5 ustawy npp, npo.

Z kolei pod oznakowaniem lokalu zamieszczony został plakat zawierający dane adresowe wszystkich lokalizacji punktów npp i npo na terenie Powiatu oraz numery telefonów do poszczególnych lokali, pod którymi można dokonać zgłoszenia na wizytę³⁴.

Brak wskazania danych kontaktowych do umawiania wizyt w oznaczeniu lokalu wyjaśniono zamieszczeniem tych informacji na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnej na tablicy ogłoszeń przed lokalem. Ponadto wskazano, że *obecnie w oznaczeniu punktu podano również nr telefonu, pod którym można zgłosić się na wizytę*³⁵.

Tym samym uznaje się, że stwierdzony brak zostały usunięty w czasie trwania czynności kontrolnych. Niemniej jednak zwraca się uwagę, iż w oznaczeniu punktu na zewnątrz budynku, zasadnym byłoby zamieszczenie danych kontaktowych potrzebnych do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 ustawy npp, npo. Organ kontroli odsyła do strony Ministerstwa Sprawiedliwości, na której można się zapoznać ze wzorami oznakowania punktów³⁶.

Zatem spełniony został wymóg oznaczenia punktów npp, npo, określony w § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego³⁷.

Pozostałe punkty npp i npo na terenie Powiatu nie podlegały oględzinom.

Dodatkowo stwierdzono, że wskazanie punktów npp, npo zostało zawarte na stronie internetowej Starostwa i w BIP Starostwa.

Ponadto w punktach npp, npo udostępnione zostały ulotki z oznaczeniem lokalizacji punktów npp, npo, rodzajem świadczonych usług, harmonogramem dyżurów, danymi kontaktowymi niezbędnymi do zgłoszenia wizyty do każdego z punktów oraz ulotki z zakresu edukacji prawnej³⁸.

3. Upublicznianie informacji w zakresie dostępu do usług systemu npp, npo.

W przepisach art. 8 ust. 3-5 ustawy npp, npo zawarte zostały uregulowania odnoszące się do zasad korzystania ze świadczeń w punktach npp, npo.

³⁴ J.w., akta kontroli, str. 155-156.

³⁵ Wyjaśnienia z 10 lipca, wyjaśnienia z 29 lipca 2019 r. wraz z załącznikiem – dokumentacja fotograficzna wykonana przez pracownika Starostwa, akta kontroli, str. 189-192, 235-238.

³⁶ <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow/warianty-oznakowania-punktow/preview.3750.html>.

³⁷ Dz. U. z 2018 r., poz. 2492. Dalej: rozporządzenie.

³⁸ Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r. wraz z załącznikami, akta kontroli, str. 85-88, 127-128, 129-130, 131-134.

W aspekcie upubliczniania przedmiotowych danych, stwierdzono, że informacje o udzielaniu npp, świadczeniu npo w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie zostały zamieszczone na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa zawierającej, m.in. wykaz punktów npp, npo, którą udostępniono na tablicach informacyjnych w punktach npp, npo. Ponadto informacje obejmujące dni i godziny dyżurów zostały zamieszczone na tablicach z oznakowaniem punktów przy punktach npp, npo, na stronie internetowej Starostwa, w BIP Starostwa oraz ulotkach informacyjnych udostępnionych w punktach npp, npo³⁹.

Odnosnie do udzielania npp i świadczenia npo według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty, dopuszczeniu ustalenia innej kolejności udzielania npp, świadczenia npo oraz udzielania npp, świadczenia npo kobiecie, która jest w ciąży (poza kolejnością), stwierdzono brak powyższych informacji: na stronie internetowej Starostwa i w BIP Starostwa⁴⁰, na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa zawierającej wykaz punktów oraz na tablicach informacyjnych przy punktach npp, npo⁴¹.

Powyższe wyjaśniono świadczeniem npp, npo *na bieżąco według kolejności przyjścia danego klienta*. Wskazano, iż umieszczono *informacje o możliwości telefonicznego umówienia się na wizytę w Punktach porad prawnych pod wskazanymi nr telefonów (...)*⁴². *W przypadku, gdy dana osoba chce umówić się na konkretny termin ma taką możliwość. Niemniej jednak większość klientów nie korzysta z formy umawiania się na wizyty, dlatego nie zamieszczono w ww. liście informacji, że npp i npo odbywa się wg kolejności zgłoszeń*⁴³. Odnosnie do zapewnienia usług kobietom w ciąży wyjaśniono, że *nie wskazano informacji, że są one przyjmowane poza kolejnością, z uwagi, że dobre maniery obywateli nakazują przyjąć taką postawę. Niemniej jednak informacja taka zostanie zamieszczona na stronie internetowej w BIP oraz w poczekalni Punktów*⁴⁴.

W toku czynności kontrolnych na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa udostępnionej na stronie internetowej Starostwa i w BIP Starostwa, na tablicach informacyjnych w punktach npp, npo oraz w poczekalniach punktów, uzupełniono niektóre

³⁹ Załączniki do wyjaśnień z 26 kwietnia, 16 maja 2019 r. – dokumentacja fotograficzna wykonana przez pracownika Starostwa, akta kontroli, str.121-126, 129-130, 155-160, <https://www.powiat-wieruszowski.pl/nieodplatna-pomoc-prawna.html>.

⁴⁰ Wydruk ze strony internetowej Starostwa, Print screen, akta kontroli, str. 177-182d.

⁴¹ Załączniki do Protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., załączniki do wyjaśnień z 16 maja 2019 r.- dokumentacja fotograficzna wykonana przez pracownika Starostwa, akta kontroli str. 55-78, 155-158.

⁴² Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r., akta kontroli, 189-192.

⁴³ J.w.

⁴⁴ J.w.

informacje omówione wyżej - wynikające z dyspozycji art. 8 ust. 4 ustawy npp, npo (dotyczące udzielania npp, świadczenia npo kobiecie, która jest w ciąży - poza kolejnością)⁴⁵.

Natomiast nadal brak było upubliczniętych informacji o udzielaniu npp, świadczeniu npo według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty i dopuszczeniu ustalenia innej kolejności udzielania świadczeń. Powyższe narusza art. 8 ust. 4 ustawy npp, npo w związku z: art. 8a ust. 3 ww. ustawy i § 5 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia, co ocenia się jako nieprawidłowość.

Numery telefonów, pod którymi w punktach npp, npo dokonywać można zgłoszeń, upubliczniono w BIP Starostwa, na stronie internetowej Starostwa, na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa oraz na plakatach i ulotkach rozprowadzonych w każdym punkcie⁴⁶.

W omawianym obszarze zauważyć jednak należy, że nie został udostępniony **jeden** numer telefonu do dokonywania zgłoszeń, o którym mowa w art. 8 ust. 5 ustawy npp, npo. Wobec tego powołania wymaga stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości, wedle którego: *ustawa nowelizująca wprowadziła obligatoryjne wcześniejsze zapisy oraz obsługę jednego na powiat specjalnego telefonu do zapisów na wizyty we wszystkich punktach w powiecie (obsługiwanych przez przedstawicieli zawodów prawniczych i organizacje pozarządowe)*⁴⁷.

W świetle powyższego, fakt wskazania 7 różnych numerów telefonów do dokonywania zgłoszeń na wizytę, ocenia się jako uchybienie.

Starosta umożliwił także dokonywanie zgłoszeń opinii o udzielonych usługach pod jednym numerem telefonu oraz za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (możliwość wprowadzona przepisem art. 8 ust. 5 ustawy npp, npo). Informacja w powyższym aspekcie widnieje na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa.

Opisane ustalenia wskazują, że wymogi w zakresie udostępnienia informacji o dostępie do usług npp, npo, zostały dochowane, z wyjątkami określonymi powyżej.

4. Udostępnianie informacji o jednostkach nieodpłatnego poradnictwa.

Odnosnie do obowiązku sporządzenia przez Starostę i aktualizowania listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa (art. 8a ustawy npp, npo) ustalono, że lista:

- a) została opracowana,

⁴⁵ Wyjaśnienia z 29 lipca 2019r. wraz z załącznikami – dokumentacja fotograficzna wykonana przez pracownika Starostwa, akta kontroli, str. 235-237, 241-242, https://www.powiat-wieruszowski.pl/files/lista_nieodplatnego_poradnictwa.pdf.

⁴⁶ Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r. w raz z załącznikami, akta kontroli, str. 85-88, 121-126, 129-130.

⁴⁷ <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow> - pytania i odpowiedzi dla wykonawców.

- b) obejmowała rodzaje poradnictwa, określone w art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy npp, npo, za wyjątkiem poradnictwa z zakresu praw dziecka⁴⁸, co zostało uzupełnione w trakcie kontroli,
- c) obejmowała wskazanie npp i npo, z podaniem punktów i dyżurów (art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy npp, npo),
- d) zgodnie z wymogiem art. 8a ust. 2 ustawy npp, npo, zawierała dane jednostek nieodpłatnego poradnictwa uporządkowane według tematyki poradnictwa, przy czym poradnictwo z zakresu praw dziecka tematycznie nie zostało wyszczególnione. Niemniej jednak w wykazie jednostek poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem ujęto również Rzecznika Praw Dziecka. W toku czynności kontrolnych lista została zaktualizowana o wykaz jednostek świadczących poradnictwo z zakresu praw dziecka,
- e) obejmowała nazwy jednostek, zakres poradnictwa, adresy i dane kontaktowe, w tym strony internetowe, numery telefonów, wskazanie dni i godzin działalności oraz kryteria dostępu do usługi (art. 8a ust. 2 ustawy npp, npo), za wyjątkiem stron internetowych⁴⁹, dni i godzin działalności⁵⁰ - w odniesieniu do niektórych jednostek. Przedmiotowa lista została uzupełniona o dni i godziny działalności.

W odniesieniu do pozostałych braków stwierdzonych w liście, wyjaśniono: *przy jednostkach nieodpłatnego poradnictwa umieszczonych na liście we wskazanych pozycjach brak jest informacji o stronach internetowych z uwagi na fakt, że jednostki te nie posiadają odrębnych stron internetowych. Informacje o tych jednostkach zamieszczone są w zakładkach stron internetowych głównych organów:*

- gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - znajdują się na stronach internetowych gmin,
- rewirów dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie oraz punktach przyjęć interesantów rewiru dzielnicowych ww. Komendy Powiatowej Policji - zamieszczone są na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie,
- Powiatowego Rzecznika Konsumenta - zamieszczona jest na stronie internetowej Starostwa⁵¹.

⁴⁸ Załącznik do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 57-62.

⁴⁹ Poz. 4-9, poz. 14-21, poz. 27-35, poz. 39 listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, stanowiącej załącznik do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., akta kontroli str. 57-62.

⁵⁰ Poz. 25 listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, stanowiącej załącznik do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., akta kontroli str. 57-62.

⁵¹ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 189-192.

Organ kontroli aprobuje złożone wyjaśnienia, jednakże zauważa, że brak odrębnych stron internetowych nie wyklucza możliwości wskazania (odesłania do) stron internetowych głównych jednostek, na których można zapoznać się z informacjami o jednostkach udzielających poradnictwa.

Jak zasygnalizowano w poprzednim punkcie niniejszego dokumentu, lista zawierała niepełną informację o sposobie dokonywania zgłoszeń, o których mowa w art. 8 ust. 4 ustawy npp, npo – stwierdzono bowiem brak danych o świadczeniu usług według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty oraz o innych zasadach kolejności przyjmowania osób uprawnionych, w tym kobiet w ciąży. W toku czynności lista została uzupełniona w kwestii odnoszącej się do udzielania npp / świadczenia npo kobiecie, która jest w ciąży (poza kolejnością). W pozostałych wymienionych aspektach listy nie poddano aktualizacji.

Ustalono również, że lista zawiera komunikat o możliwości telefonicznego umawiania się na wizyty w punktach porad prawnych – wymieniono numery telefonów do punktów npp, npo. Jednakże, co również omówiono we wcześniejszej części, nie został udostępniony jeden numer telefonu do dokonywania zgłoszeń.

W kwestii obowiązku udostępniania analizowanej listy w miejscach określonych przepisem art. 8a ust. 4 ustawy npp, npo ustalono, że lista została opublikowana:

- w BIP Starostwa,
- na stronie internetowej Starostwa,
- na tablicach informacyjnych przy punktach npp, npo.

W odniesieniu do obowiązku udostępnienia listy w lokalnych środkach masowego przekazu, wyjaśniono, że lista nie została przekazana do publikacji z uwagi na ciągłą aktualizację danych w niej zawartych, jednakże do końca II kwartału 2019 r. miała zostać upubliczniona w środkach masowego przekazu⁵².

W omawianym obszarze organ kontroli uzyskał ponadto informacje w kwestii, czy pracownicy jednostek nieodpłatnego poradnictwa byli informowani o katalogu osób uprawnionych do skorzystania z usług jednostki i zakresie usług. Starosta wyjaśnił: *przesłana została informacja do wszystkich gmin z terenu powiatu wieruszowskiego o nowelizacji ustawy (...) npp, npo. W informacji wskazano, że od 2019 roku z nieodpłatnej pomocy prawnej będzie mógł skorzystać każdy, kto złoży pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów pomocy odpłatnej. W piśmie zwrócono się z prośbą o zamieszczenie*

⁵² Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 85-88.

*przedmiotowych informacji na stronie internetowej oraz Biuletynie Informacji Publicznej, a także rozpropagowanie w każdy inny, a skuteczny sposób na swoim terenie (...)*⁵³.

5. Dostęp do usług systemu npp, npo dla osób niepełnosprawnych.

Przepis art. 8 ust. 8 ustawy npp, npo umożliwia udzielanie npp, świadczenie npo osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824)⁵⁴ poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Informacje w powyższym aspekcie Starosta opublikował – zostały one uwidocznione: w BIP Starostwa, na stronie internetowej Starostwa⁵⁵, na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa⁵⁶ oraz na tablicach informacyjnych w poczekalniach punktów npp, npo oraz w ulotkach⁵⁷.

Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia dostęp do lokali uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Stwierdzono, że informacje o punktach usytuowanych w lokalach z dogodnym dostępem dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich zostały ujęte na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa, obejmującej wykaz punktów npp, npo⁵⁸.

Ponadto ustalono, że w każdej z lokalizacji punkty npp, npo dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, gdyż posiadają podjazd i/lub windę⁵⁹. Oględziny punktu znajdującego się w siedzibie Starostwa wykazały wyposażenie punktu w podjazd.

W odniesieniu do innych udogodnień dla osób niepełnosprawnych stwierdzono, że w toku czynności kontrolnych na stronie internetowej i w BIP Starostwa⁶⁰, na liście jednostek nieodpłatnego poradnictwa⁶¹, została zamieszczona informacja o możliwości zorganizowania wizyty w miejscu zamieszkania tych osób lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego (§ 4 ust. 1 rozporządzenia). Informacja powyższa została udostępniona również na kartach informacyjnych poradnictwa npp, npo

⁵³ Jw.

⁵⁴ Dalej: osoby niepełnosprawne.

⁵⁵ Wydruk ze strony internetowej i BIP Starostwa, print screen, akta kontroli, str. 177-182d.

⁵⁶ Załącznik do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r., akta kontroli str. 61-62, 85-88.

⁵⁷ Załącznik do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., załącznik do wyjaśnień z 26 kwietnia, 16 maja 2019 r., akta kontroli, str. 55-56, str. 129-130, 155-158.

⁵⁸ Załączniki do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., akta kontroli, str. 57-62.

⁵⁹ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 189-192.

⁶⁰ <https://www.powiat-wieruszowski.pl/nieodplatna-pomoc-prawna.html>.

⁶¹ https://www.powiat-wieruszowski.pl/files/lista_nieodplatnego_poradnictwa.pdf.

udostępnionych w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie npp, świadczenie npo⁶².

6. Katalog informacji udostępnionych w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących na udzielenie npp lub świadczenie npo.

Przepis § 5 ust. 4 rozporządzenia określa rodzaje informacji, które powinny zostać udostępnione w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie npp lub świadczenie npo.

W powyższym zakresie ustalono, że ww. miejsca zostały wyposażone w:

- informacje o zasadach i zakresie udzielania npp i świadczenia npo oraz osobach uprawnionych do ich otrzymania, poza niektórymi informacjami wynikającymi z dyspozycji art. 8 ust. 4 ustawy npp, npo, co przedstawiono we wcześniejszej części niniejszego dokumentu.

Podczas kontroli braki zostały usunięte, jednakże tylko w aspekcie dotyczącym udzielania npp, świadczenia npo kobiecie, która jest w ciąży (poza kolejnością),

- listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy npp, npo, zawierającą również informacje o tematycznych infoliniach oraz innych formach poradnictwa świadczonego za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, a także wskazanie punktów usytuowanych w lokalach z dogodnym dostępem dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich,

- karty informacyjne poradnictwa dotyczące npp, npo, nieodpłatnej mediacji, a także poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem⁶³, przy czym wymienione dokumenty zostały udostępnione w czasie czynności kontrolnych⁶⁴,

- karty informacyjne poradnictwa innego typu niż wymienione wyżej, dostępnego dla mieszkańców Powiatu. Podano także, że udostępniane są ulotki Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów⁶⁵, co ocenia się jako dobrą praktykę.

W odniesieniu do kart informacyjnych poradnictwa stwierdzono, że są zgodne ze wzorem określonym załącznikiem nr 1 do rozporządzenia,

- informację o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej npp lub świadczonym npo⁶⁶.

⁶² Załączniki do wyjaśnień z 10 lipca, 29 lipca 2019 r., akta kontroli str. 189-192, 239-240.

⁶³ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r. wraz z załącznikami, akta kontroli, str. 189-212.

⁶⁴ Załączniki do protokołu oględzin z 9 kwietnia 2019 r., załączniki do wyjaśnień z 16 maja, 29 lipca 2019 r. – dokumentacja fotograficzna wykonana przez pracownika Starostwa, akta kontroli str. 53-78, 155-156, 235-236, 239-240.

⁶⁵ Wyjaśnienia z 10 lipca 2019 r. wraz z załącznikami, akta kontroli, str. 189-192, 213-220.

⁶⁶ Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2019 r., załączniki do protokołu oględzin z 9 kwietnia, załączniki do wyjaśnień z 16 maja, 29 lipca 2019 r., akta kontroli, str. 65-68, 87-88, 155-156, 239-240.

Przedstawiony stan potwierdziły oględziny punktu znajdującego się w siedzibie Starostwa.

Zatem wymogi określone § 5 ust. 4 rozporządzenia zostały dochowane w części - miejsca przeznaczone dla osób oczekujących na skorzystanie z porad zostały wyposażone w większość wymaganych ww. przepisem komunikatów.

7. Wnioski wynikające z ustaleń kontroli.

Jak zaprezentowano w niniejszym sprawozdaniu, niektóre ze stwierdzonych braków zostały wyeliminowane przez badaną jednostkę w czasie trwania czynności kontrolnych.

Jednakże nadal upowszechnione informacje o zasadach dostępu do usług omawianego systemu nie są kompletne, bowiem nie obejmują części zasad dostępu określonych przez prawodawcę w art. 8 ust. 4 ustawy npp, npo.

Wobec powyższego zalecam Panu Staroście:

- 1) uzupełnienie informacji dotyczących dostępu do usług systemu npp, npo o zasady wynikające z dyspozycji art. 8 ust. 4 ustawy npp, npo, w zakresie opisanym w niniejszym dokumencie;
- 2) uzupełnienie informacji dotyczących sposobu dokonywania zgłoszeń o jeden numer telefonu do umawiania wizyt;
- 3) udostępnienie powyższych informacji w miejscach wskazanych w art. 8a ust. 4 ustawy npp, npo oraz w § 5 ust. 4 rozporządzenia.

oraz oczekuję stosownej informacji w kwestii realizacji wymienionych zaleceń, w terminie **20 dni** od dnia doręczenia sprawozdania z kontroli w trybie uproszczonym.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Ewa Wardega
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**